

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีการศึกษา 2550

Employment Situation of Graduates of Management Science Faculty
Ubon Ratchathani University in Year 2007

ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์* และ วิริญญา ชูราษฎร์

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190

บทคัดย่อ

การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา 2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต และเปรียบเทียบการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี 2550 (รุ่นที่ 6) และปี 2549 (รุ่นที่ 5) โดยสถิติ Chi-Square, ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นจากบัณฑิตคณะบริหารศาสตร์ รุ่นที่ 6 ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 311 คน ซึ่งเก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 298 คน คิดเป็นร้อยละ 96 จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 4 ปี บัณฑิตมีงานทำแล้วร้อยละ 77.5 และส่วนใหญ่สามารถหางานทำได้ภายใน 1-2 เดือน หลังจากสำเร็จการศึกษา แต่หากเปรียบเทียบกับบัณฑิตรุ่นที่ 5 แล้วพบว่า บัณฑิตรุ่นที่ 6 สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 4 ปี เป็นสัดส่วนที่มากกว่า แต่อัตราการมีงานทำมีแนวโน้มที่ลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต บัณฑิต คณะบริหารศาสตร์

Abstract

The study of the employment situation of graduates of the Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University in year 2007 aimed to investigate the employment situation and compared that of graduates in years 2006 and 2007 by the use of statistical methods of Chi-Square, frequency and percentage. Data were collected from the 311 2007 graduates by the completion of a questionnaire at their graduation ceremony, of which 298 questionnaires were returned (96%). The findings of the research showed that most of these graduates completed their degrees within 4 years, 77.5 percent got jobs, and most of them were employed within 1 to 2 months of graduation. Comparisons with previous graduates indicated that the percentages of completions within 4 years were higher for 2007 graduates but this group had lower competencies for employment at the significant statistical study value of 0.05.

Key words: Employment situation; Graduates; Management Science Faculty

1. บทนำ

การผลิตบัณฑิตจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพ ทักษะที่ถูกต้องและความต้องการของตลาดแรงงานหรือนายจ้าง (อรดา สุภทรัพย์, 2535) รวมทั้งความสามารถที่จะประกอบอาชีพโดยอิสระ อันเป็นฐานรองรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในอนาคตของประเทศ นอกเหนือไปจากการพัฒนาความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมของบัณฑิตโดย

ส่วนรวม ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัญหาจากผลกระทบในการผลิตบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ นี้ ก็ปรากฏให้เห็นอย่างมากมาย อาทิเช่น ปัญหาบัณฑิตว่างงานในบางสาขาวิชาการขาดแคลนบัณฑิตในบางสาขาวิชา การกระจุกตัวของบัณฑิตในเขตเมือง อุปสรรคในการประกอบอาชีพอิสระและ

คุณลักษณะบัณฑิตบางประการไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือนายจ้าง เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้ความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะบางประการของบัณฑิตอาจไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของงานและความต้องการของนายจ้าง ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญข้อหนึ่งที่ทำให้ เกิดปัญหาการว่างงานได้ (ไพฑูริย์ อิงศุวรรณ, 2535) ดังนั้นการติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของสถาบันต่างๆ เป็นอย่างมาก คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในฐานะที่เป็นแหล่งเรียนรู้และผลิตบัณฑิตในระดับต่างๆ จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องทำการติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่างๆ เหล่านี้มาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นแล้วนำไปพัฒนาระบบการศึกษาในคณะฯให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยเช่นกัน

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550) ในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2550 พบว่า ประชากรไทยว่างงาน 6.3 แสนคน แบ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามากที่สุด 2.3 แสนคน โดยเป็นอัตราที่สูงที่สุดในรอบ 35 เดือน และเพิ่มจากเดือนมีนาคมในปีเดียวกัน ถึง 8 หมื่นคน (1.5 แสนคน) ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดในรอบเกือบ 3 ปี ส่วนใหญ่การว่างงานจะอยู่ในอัตรา 1.5 แสนคน โดยก่อนหน้าในเดือนที่มีการว่างงานของบัณฑิตมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 จำนวน 2.4 แสนคน ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้เหตุผลว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากหลายคณะมีโอกาสร้างงานสูง เช่น คณะสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ เพราะตลาดอิมตัว ส่วนสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษามาแล้วมีโอกาสได้ทำงานสูง ได้แก่ สาขาภาษาศาสตร์ บัญชี รัฐศาสตร์การทูต คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเกษตร และเทคโนโลยีอาหาร เป็นต้น

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550) จึงได้ระบุตัวชี้วัดให้มหาวิทยาลัยต้องสำรวจการดำเนินงานของบัณฑิตเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ นั้นตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือไม่ ซึ่งปัจจุบันคณะบริหารศาสตร์

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีหลักสูตรและสาขาวิชาต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นระยะๆ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในด้านความรู้ความสามารถที่ตรงตามความต้องการตลาดแรงงาน มีภาวะการมีงานทำและภาวะการทำงานที่ดี จึงทำการศึกษาภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยศึกษาข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2550 ในหลายๆ ด้าน เพื่อเป็นการติดตามผลและประเมินผลภาวะการได้งานทำภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว และเพื่อเป็นสารสนเทศที่สำคัญให้ทางคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งเพื่อชี้วัดว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีคุณภาพตรงตามดัชนีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามากน้อยเพียงใด อีกทั้งเป็นสารสนเทศสำคัญในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

2. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสำรวจ (Survey Method) ซึ่งมีระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ บัณฑิตของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่เข้ารับพระราชทานปริญญา ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 311 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การทำวิจัยนี้ใช้การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อสำรวจความคิดเห็นของบัณฑิต ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลทางการศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการทำงานของบัณฑิต

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

2.3.1 การดำเนินการวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร ในระหว่างวันที่ 16-18 ธันวาคม พ.ศ.2550 โดยบัณฑิตคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองทุกคน

2.3.2 ผู้วิจัยให้คำแนะนำและชักชวนความเข้าใจในข้อคำถามของแบบสอบถามให้กับผู้ช่วยวิจัยเป็นอย่างดีเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการบันทึกเลขหมายแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อการตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

2.3.3 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนั้น จะต้องผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อน หากแบบสอบถามชุดใดมีการตอบแบบสอบถามจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนข้อทั้งหมด ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ไม่ได้ และต้องทำการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมจากจำนวนที่ขาดหายไป จากนั้นจึงทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติที่เหมาะสม และอธิบายผลการสำรวจต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ มีมาตรวัดนามบัญญัติ และมาตรอันตรภาคชั้น มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นจึงนำค่าสถิติที่ได้มาอธิบายเชิงพรรณนา และมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.4.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการทำงานของบัณฑิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นส่วนที่เป็นคำตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่าได้แบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับตามแบบของ Likert (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2547) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาพิจารณาตามเกณฑ์ พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการดำเนินงานของบัณฑิตรุ่นที่ 6 และรุ่นก่อนหน้า ด้วยสถิติทดสอบ Chi-Square (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

2.4.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะบรรยายเชิงพรรณนา

3. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า (ดังตารางที่ 1)

3.1 บัณฑิตสาขาการจัดการทั่วไป ส่วนใหญ่มีงานทำแล้วคิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 56.5 ส่วนใหญ่ยังไม่คิดที่จะเปลี่ยนงาน คิดเป็นร้อยละ 51.4 และยังไม่เคยเปลี่ยนงาน

มาก่อน คิดเป็นร้อยละ 57.1 บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทันทีหลังจากสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.3 ประเภทงานที่ทำ ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 65.7 ทำงานอยู่ในเขตภาคอีสานได้สูงถึงร้อยละ 37.1 และทำงานตรงสาขาทุกคน บัณฑิตมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 8,001-10,000 บาท โดยเฉลี่ย 12,360 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.7

3.2 บัณฑิตสาขาการจัดการการตลาด ส่วนใหญ่มีงานทำ ร้อยละ 79.1 แต่สัดส่วนของบัณฑิตที่มีความคิดอยากเปลี่ยนงาน และยังไม่มีความคิดที่อยากเปลี่ยนงานนั้นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และ 48.5 ตามลำดับ และส่วนใหญ่ยังไม่เคยเปลี่ยนงานมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 67.6 บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำภายใน 1-2 เดือน หลังจากสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.8 โดยทำงานเป็นพนักงานบริษัทเอกชน สูงถึงร้อยละ 63.2 ซึ่งถือว่าประกอบอาชีพตรงสาขา ถึงร้อยละ 86.8 และทำงานอยู่ในเขตภาคอีสานได้ คิดเป็นร้อยละ 45.6 นอกจากนี้บัณฑิตมีรายได้ส่วนใหญ่ระหว่าง 8,001-10,000 บาท โดยเฉลี่ยมีรายได้ประมาณ 10,052.74 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.9

3.3 บัณฑิตสาขาการจัดการธุรกิจบริการ ส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว ร้อยละ 91.3 แต่สัดส่วนของบัณฑิตที่มีความคิดอยากเปลี่ยนงาน และยังไม่มีการคิดที่อยากเปลี่ยนงานนั้น อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 47.6 และ 52.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ยังไม่เคยเปลี่ยนงานมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 54.8 บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานภายใน 1-2 เดือน หลังจากสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.1 โดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 78.6 ซึ่งทุกคนทำงานตรงกับสาขาทั้งสิ้น และสถานที่ทำงานส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคอีสานใต้ และกรุงเทพฯ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 23.8 นอกจากนี้รายได้ส่วนใหญ่ของบัณฑิตอยู่ระหว่าง 6,001-8,000 บาท และอยู่ระหว่าง 10,000-12,000 บาท ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉลี่ยบัณฑิตมีรายได้ประมาณ 9,760 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.8 และ 19 ตามลำดับ

3.4 บัณฑิตสาขาการเงินและการธนาคาร ส่วนใหญ่มีงานทำ ร้อยละ 82.6 แต่สัดส่วนของบัณฑิตที่มีความคิดอยากเปลี่ยนงาน และยังไม่มีการคิดที่อยากเปลี่ยนงานนั้น อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 52.6 และ 47.4 ตามลำดับ แต่ที่ผ่านมาร้อยละ 63.2 ยังไม่เคยเปลี่ยนงาน บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำทันทีหลังสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.2 เป็นพนักงานบริษัทเอกชน สูงถึงร้อยละ

ละ 84.2 ซึ่งมีสถานที่ทำงาน อยู่ในเขตภาคอีสานใต้ คิดเป็นร้อยละ 39.5 และทุกคนทำงานตรงสาขา ส่วนใหญ่บัณฑิตมีรายได้อยู่ระหว่าง 6,001-8,000 บาท และอยู่ระหว่าง 8,000-10,000 บาท ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉลี่ยบัณฑิตมีรายได้ประมาณ 9,936.67 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.6 และ 26.3 ตามลำดับ

3.5 บัณฑิตสาขาการบัญชี ส่วนใหญ่มีงานทำ ร้อยละ 82.8 ส่วนใหญ่ยังไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนงาน คิดเป็นร้อยละ 60.42 และยังไม่เคยเปลี่ยนงานมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนใหญ่ได้งานทำภายใน 1-2 เดือน หลังสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.6 และเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ถึงร้อยละ 68.8 โดยสถานที่ทำงานส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาค

อีสานใต้ คิดเป็นร้อยละ 52.1 ซึ่งทำงานตรงสาขาวิชาที่เรียนมาทุกคน นอกจากนี้บัณฑิตมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 8,001-10,000 บาท โดยเฉลี่ยบัณฑิตที่รายได้ประมาณ 9,241.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.7

3.6 จากการทดสอบการเปรียบเทียบอัตราการได้งานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550 (รุ่นที่ 6) และรุ่นที่ 5 ด้วยสถิติ Chi-Square พบว่า อัตราการได้งานทำของบัณฑิตรุ่นที่ 6 (ร้อยละ 77.5) และรุ่นก่อนนั้น (ร้อยละ 93.33) (ศิริรัตน์, 2550) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นแสดงว่า บัณฑิตรุ่นที่ 6 มีอัตราการมีงานทำลดลง

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของภาวะการมีงานทำของบัณฑิต

รายการ	จัดการทั่วไป		การตลาด		ธุรกิจบริการ		การเงิน		การบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ภาวะการมีงานทำ												
มีงานทำแล้ว	35	56.5	68	79.1	42	91.3	38	82.6	48	82.8	231	77.5
ศึกษาต่อ	1	1.6	2	2.3	0	0.0	2	4.3	2	3.4	7	2.3
ยังไม่มียังงานทำ	25	40.3	16	18.6	4	8.7	6	13.0	8	13.8	59	19.8
missing	1	1.6	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.3
รวม	62	100	86	100	46	100	46	100	58	100	298	100
2. เกณฑ์เฉลี่ยที่สำเร็จการศึกษา												
GPA เท่ากับ 2.00	0	0	0	0	0	0	1	2.2	0	0	1	0.3
GPA 2.01-2.49	24	38.7	31	36.5	14	29.8	12	26.1	16	27.6	97	32.6
GPA 2.50-2.99	20	32.3	25	29.4	18	38.3	18	39.1	15	25.9	96	32.2
GPA 3.00-3.49	7	11.3	13	15.3	10	21.3	8	17.4	17	29.3	55	18.5
GPA มากกว่า 3.49	1	1.6	3	3.5	0	0	1	2.2	2	3.4	7	2.3
missing	10	16.1	14	16.9	5	10.6	6	13.0	8	13.8	42	14.1
รวม	62	100	86	100	47	100	46	100	58	100	298	100
3. ความคิดในการเปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้มีงานทำแล้ว)												
ไม่เปลี่ยน	18	51.4	35	51.5	22	52.4	18	47.4	29	60.42	122	52.81
เปลี่ยน	17	48.6	33	48.5	20	47.6	20	52.6	19	39.58	109	47.19
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100
4. ประสบการณ์การเปลี่ยนงานที่ผ่านมา (เฉพาะผู้มีงานทำแล้ว)												
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	20	57.1	46	67.6	23	54.8	24	63.2	28	58.3	141	61.0
1 ครั้ง	14	40.0	17	25.0	16	38.1	10	26.3	16	33.3	73	31.6
2 ครั้ง	1	2.9	5	7.4	1	2.4	3	7.9	3	6.3	13	5.6
มากกว่า 3 ครั้ง	0	0.0	0	0.0	2	4.8	1	2.6	1	2.1	4	1.7
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100

รายการ	จัดการทั่วไป		การตลาด		ธุรกิจบริการ		การเงิน		การบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ระยะเวลาการไต่ถามหลังจากสำเร็จการศึกษา												
ไต่ถามทำทันที	12	34.3	17	25.0	8	19.0	13	34.2	12	25.0	62	26.8
1-2 เดือน	10	28.6	23	33.8	16	38.1	10	26.3	19	39.6	78	33.8
3-6 เดือน	8	22.9	20	29.4	12	28.6	9	23.7	15	31.3	64	27.7
7-9 เดือน	0	0.0	1	1.5	3	7.1	3	7.9	2	4.2	9	3.9
10-12 เดือน	0	0.0	1	1.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.4
missing	5	14.3	6	8.8	3	7.1	3	7.9	0	0.0	17	7.4
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100
6. ประเภทของงานที่ทำ (เฉพาะผู้มีงานทำแล้ว)												
งานราชการ	4	11.4	2	2.9	2	4.8	2	5.3	5	10.4	15	6.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	2.9	3	4.4	1	2.4	0	0.0	4	8.3	9	3.9
งานเอกชน	23	65.7	43	63.2	33	78.6	32	84.2	33	68.8	164	71.0
ธุรกิจส่วนตัว	2	5.7	11	16.2	2	4.8	1	2.6	3	6.3	19	8.2
องค์กรต่างประเทศ	0	0.0	0	0.0	1	2.4	0	0.0	3	6.3	4	1.7
อื่นๆ	0	0.0	3	4.4	1	2.4	0	0.0	0	0.0	4	1.7
missing	5	14.3	6	8.8	2	4.8	3	7.9	0	0.0	16	6.9
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100
7. สถานที่ทำงาน (เฉพาะผู้มีงานทำแล้ว)												
กรุงเทพมหานคร	8	22.9	16	23.5	10	23.8	9	23.7	9	18.8	52	22.5
ภาคกลาง	2	5.7	3	4.4	3	7.1	2	5.3	3	6.3	13	5.6
ภาคตะวันออก	1	2.9	5	7.4	9	21.4	3	7.9	5	10.4	23	10.0
ภาคใต้	0	0.0	0	0.0	3	7.1	1	2.6	0	0.0	4	1.7
ภาคอีสาน	3	8.6	5	7.4	4	9.5	2	5.3	3	6.3	17	7.4
ภาคอีสานใต้	13	37.1	31	45.6	10	23.8	15	39.5	25	52.1	94	40.7
ภาคเหนือ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	2.1	1	0.4
missing	8	22.9	8	11.8	3	7.1	6	15.8	2	4.2	27	11.7
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100
8. การประกอบอาชีพที่ตรงสาขา (เฉพาะผู้มีงานทำแล้ว)												
ตรงสาขา	30	85.7	59	86.8	35	83.3	38	100.0	48	100.0	210	90.9
ไม่ตรงสาขา	0	0.0	3	4.4	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	1.3
missing	5	14.3	6	8.8	7	16.7	0	0.0	0	0.0	18	7.8
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100
9. รายได้ของงานในปัจจุบัน (เฉพาะผู้มีงานทำแล้ว)												
ต่ำกว่า 4,000 บาท	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	2.1	1	0.4
4,001-6,000 บาท	2	5.7	7	10.3	3	7.1	2	5.3	2	4.2	16	6.9
6,001-8,000 บาท	6	17.1	11	16.2	10	23.8	12	31.6	9	18.8	48	20.8
8,001-10,000 บาท	16	45.7	21	30.9	7	16.7	10	26.3	20	41.7	74	32.0
10,000-12,000 บาท	2	5.7	16	23.5	8	19.0	4	10.5	9	18.8	39	16.9
12,001-14,000 บาท	0	0.0	4	5.9	4	9.5	2	5.3	5	10.4	15	6.5
14,001-16,000 บาท	1	2.9	2	2.9	2	4.8	1	2.6	2	4.2	8	3.5
16,001-18,000 บาท	3	8.6	1	1.5	2	4.8	1	2.6	0	0.0	7	3.0

รายการ	จัดการทั่วไป		การตลาด		ธุรกิจบริการ		การเงิน		การบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18,001-20,000 บาท	0	0.0	2	2.9	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	0.9
มากกว่า 20,000 บาท	2	5.7	1	1.5	0	0.0	1	2.6	0	0.0	4	1.7
missing	3	8.6	3	4.4	6	14.3	5	13.2	0	0.0	17	7.4
รวม	35	100	68	100	42	100	38	100	48	100	231	100

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 บัณฑิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 4 ปี และเป็นสัดส่วนที่มากกว่าบัณฑิตรุ่นที่ 5 อีกด้วย แต่สาขาการบัญชีมีบัณฑิตที่ใช้ระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษานานกว่า 4 ปี มากที่สุด ในขณะที่บัณฑิตสาขาการจัดการธุรกิจบริการและสาขาการเงินและการธนาคารมีบัณฑิตที่ใช้ระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษาเกินกว่า 4 ปี น้อยกว่าทุกสาขา

4.2 ผลการศึกษาของบัณฑิตส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย หรือ GPA อยู่ในระดับ 2.01 – 2.49 และ 2.50 – 2.99 คือ มีระดับผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง – สูง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 32.6 และ 32.2 ตามลำดับ หากเปรียบเทียบกับบัณฑิตรุ่นที่ 5 ซึ่งมีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.50 – 2.99 คิดเป็นร้อยละ 43.6 (ศิริรัตน์, 2550) ถือว่าโดยภาพรวมแล้ว บัณฑิตมีผลการเรียนอยู่ในระดับที่น้อยลง

4.3 บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว ร้อยละ 77.5 แต่ถือว่าบัณฑิตมีอัตราการมีงานทำลดน้อยลงหากเปรียบเทียบกับบัณฑิตรุ่นที่ 5 (ร้อยละ 93.33) (ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ และคณะ, 2550) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม บัณฑิตสาขาการจัดการธุรกิจบริการมีอัตราการมีงานทำสูงสุด ร้อยละ 91.3 รองลงมา คือ บัณฑิตสาขาการบัญชีและสาขาการเงินและการธนาคาร ร้อยละ 82.8 และ 82.6 ตามลำดับ และบัณฑิตสาขาการจัดการทั่วไปมีอัตราการมีงานทำน้อยที่สุด ร้อยละ 56.5 นั้น แสดงว่าบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมีความต้องการในตลาดแรงงานลดน้อยลง อันเนื่องมาจากภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานมีมากขึ้น อีกทั้งหน่วยผลิตบัณฑิตก็มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของบัณฑิตเพิ่มมากขึ้นด้วย

4.4 บัณฑิตโดยส่วนใหญ่สามารถหางานทำได้ในระยะเวลา 1-2 เดือน หลังจากสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.8 และมีบัณฑิตร้อยละ 26.8 ใ้ทำงานทำก่อนหรือในทันทีที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งถือว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ยังคง

ใ้ทำงานทำเร็ว (ภายใน 2 เดือนนับจากระยะเวลาสำเร็จการศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 60.6 แต่เป็นสัดส่วนที่ลดลงเล็กน้อยหากเปรียบเทียบกับบัณฑิตรุ่นที่ 5 (ร้อยละ 65.66) (ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์, 2550) สาขาบัญชีเป็นสาขาที่มีบัณฑิตหางานทำได้เร็วในสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 64.6 รองลงมาคือ สาขาการจัดการทั่วไป ร้อยละ 62.9 สาขาการเงินและการธนาคาร ร้อยละ 60.5 สาขาการจัดการการตลาด ร้อยละ 58.8 และสาขาการจัดการธุรกิจบริการ ร้อยละ 57.1 ตามลำดับ ตรงข้ามกับบัณฑิตรุ่นที่ 5 ซึ่งบัณฑิตสาขาการจัดการธุรกิจบริการเป็นบัณฑิตที่สามารถหางานทำได้เร็วในสัดส่วนที่สูงที่สุด แต่กลับหางานทำได้เร็วในลำดับที่น้อยที่สุดในบัณฑิตรุ่นที่ 6

4.5 บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในเขตอีสานใต้ คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 22.5 ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่มีมาตรการในการพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อรับใช้และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2548) โดยส่วนใหญ่บัณฑิตทำงานเอกชนสูงถึงร้อยละ 71 และร้อยละ 90.9 ทำงานตรงสาขาวิชาที่เรียนมา นอกจากนี้ เนื่องจากบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในเขตอีสานใต้ ซึ่งมีค่าครองชีพไม่สูงมากนัก ทำให้รายได้ของบัณฑิตส่วนใหญ่ระหว่าง 8,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงประยุกต์

5.1.1 โดยส่วนใหญ่ของบัณฑิตทุกสาขาในรุ่นที่ 6 สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 4 ปี และเป็นสัดส่วนที่มากกว่าบัณฑิตรุ่นที่ 5 เนื่องจากคณะฯ มีการสำรวจผลการเรียนของนักศึกษาแยกเป็นรายสาขาวิชาทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลา 4 ปี และคณะฯ ได้ออกมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เช่น การเปิดวิชาซีพีเลือกให้หลากหลายมากขึ้น การเปิด

รายวิชาให้นักศึกษาได้เลือกเรียนทั้ง 2 ภาคการศึกษา ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหานักศึกษาที่ตกในรายวิชาให้สามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเดิมในภาคการศึกษาถัดไปได้ เป็นต้น ดังนั้น จึงถือว่ามาตรการที่คณะฯ ได้ถือปฏิบัติอยู่นั้นน่าจะมีผลดีต่อการสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด และคณะฯ ควรถือปฏิบัติต่อไป

5.1.2 บัณฑิตรุ่นที่ 6 ทุกสาขา มีอัตราการมีงานทำลดลงกว่าบัณฑิตรุ่นที่ 5 โดยเฉพาะบัณฑิตสาขาการจัดการทั่วไป มีอัตราการมีงานทำเพียงร้อยละ 56.5 และมีบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำถึงร้อยละ 40.3 เนื่องจากในปัจจุบันนี้หน่วยผลิตบัณฑิตมีปริมาณเพิ่มขึ้น และแต่ละแห่งก็ผลิตบัณฑิตเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังเช่น คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีปริมาณการรับเข้าเพิ่มมากขึ้นกว่าปีก่อน ทำให้อัตราการแข่งขันการเข้าทำงานของบัณฑิตสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นบัณฑิตที่จะสามารถหางานทำได้นั้น จะต้องมีการเรียนหรือ GPA อยู่ในระดับที่ดี แต่จากผลการศึกษาก็พบว่า บัณฑิตรุ่นนี้มีผลการเรียนหรือ GPA ลดลงกว่าบัณฑิตรุ่นที่ 5 ซึ่งเหล่านี้ก็เป็นเหตุผลประกอบกันที่ทำให้ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตลดลงนั่นเอง และเป็นผลให้บัณฑิตใช้เวลาในการไต่ถามทำนกว่าบัณฑิตรุ่นที่ 5 อีกด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรหามาตรการในการแก้ไขปัญหามิงานทำของบัณฑิต โดยอาจจัดรายวิชาซีพีที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกมากขึ้น หรือปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะสาขาการจัดการทั่วไป

5.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 การที่บัณฑิตมีงานทำในอัตราที่สูง ย่อมส่งผลถึงชื่อเสียงของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต่อไปในอนาคต แต่จากผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตรุ่นที่ 6 มีอัตราการได้งานลดลง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการมีงานทำที่ลดลง

5.2.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต หลังจากที่ได้รับบัณฑิตเข้าทำงานแล้ว เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพบัณฑิตอีกทางหนึ่งด้วย

5.2.3 ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกงานกับภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ว่ามีผลกระทบต่อภาวะการมีงานทำหรือไม่

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยผลิตบัณฑิต: กรณีศึกษาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี" ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนทุนงานวิจัยสถาบันจากคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีสำหรับการสนับสนุนการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2547. **หลักสถิติ**. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2549. **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**, พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2550. **สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานประชากร**. กรุงเทพฯ : กระทรวงกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ. 2535. **บทบาทและสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในรอบ 50 ปี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2548. **ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (พ.ศ. 2550 – 2554)**. อุบลราชธานี.

ศิริรัตน์ เจริญศิริศักดิ์ และคณะ. 2550. **ประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยผลิตบัณฑิต : กรณีศึกษาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 ของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. อุบลราชธานี : คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

อรดา สุภทรัพย์. 2535. "คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตบริหารธุรกิจที่นายจ้างต้องการ". **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง** 4(2) 32-4